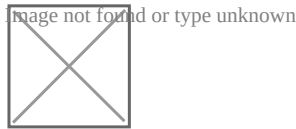

Κατάργηση της εκκλησιαστικής νομοθεσίας του 1852 και ο Νέος Καταστατικός Χάρτης (Σωτήριος Μυλωνάς, Θεολόγος - Μάστερ στην διοίκηση Εκκλησιαστικών Μονάδων)

/ [Πεμπτούσια](#)

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=163364>)

Η Συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου πραγματοποιήθηκε από τις 24 Δεκεμβρίου 1923 έως τις 2 Ιανουαρίου 1924. Με την Πρώτη Συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου στο Συνοδικό Μέγαρο η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος πραγματοποίησε οχτώ συνεδριάσεις. Στην εναρκτήρια συνεδρίαση παρέστησαν ο αρχηγός της Επανάστασης Νικόλαος Πλαστήρας, ο Πρωθυπουργός Στυλιανός Γονατάς και ο υπουργός Εκκλησιαστικών Α. Στρατηγόπουλος και απηύθυναν λόγους προς τους Ιεράρχες^[1]. Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσόστομος Α΄ εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του για την κατάργηση της Νομοθεσίας του 1852 και την ανάθεση της διοίκησης της Εκκλησίας στη Σύνοδο της Ιεραρχίας. Κατόπιν αναγνώστηκαν και συζητήθηκαν τα άρθρα 1-2 της 35422/1923 μετά την απόφαση της Επανάστασης.

Μετέπειτα συντάχτηκε και ψηφίστηκε ο Κανονισμός των συνεδριάσεων της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας. Στην πρώτη συνεδρίαση της την απασχόλησαν τα εξής θέματα:

α) Το Σχέδιο του Καταστατικού Χάρτη, 1-2 άρθρα.

β) Σχέδιο του Καταστατικού Νόμου. Τίτλος Β΄ άρθρα 21-24, «Περί εκλογής Αρχιερέων».

γ) Σχέδιο Καταστατικού Νόμου άρθρο 25, «Τα περί εκλογής Αρχιεπισκόπου»

δ) Συζητήθηκαν τα άρθρα 26-27 του Σχεδίου Καταστατικού Νόμου [\[2\]](#).

Στις 25 Δεκεμβρίου διεξήχθη η δεύτερη συνεδρίαση και συζητήθηκαν τα εξής:

α) τα άρθρα 58-83 του Σχεδίου Καταστατικού Νόμου.

β) όσα σχετίζονται με τη μνημόνευση του Αρχιεπισκόπου αντί της Ιεράς Συνόδου.

γ) το θέμα των ανεπαρκών Αρχιερέων.

δ) όσα σχετίζονται με τις αποφάσεις των εκκλησιαστικών δικαστηρίων.

ε) το θέμα του θείου κηρύγματος.

στ) η ίδρυση Θεολογικού Οικοτροφείου.

ζ) η αλλαγή του ημερολογίου.

Για το λόγο αυτό, καταρτίστηκε επιτροπή, η οποία μετέβη στις Πολιτικές Αρχές για να ζητήσει την ψήφιση του διατάγματος για τη διοίκηση της Εκκλησίας.

Ακολούθησαν άλλες τρεις συνεδριάσεις, από τις 26 Δεκεμβρίου 1923 έως τις 28 Δεκεμβρίου 1923, οι οποίες ασχολήθηκαν με το ζήτημα της Αδελφότητας Θεολόγων «η Ζωή»[\[3\]](#).

Στις 31 Δεκεμβρίου 1923 δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 387 τχ. Α΄/31.12.1923 ο νέος Καταστατικός Νόμος. Κατόπιν συζητήσεως στην έβδομη συνεδρίαση της Ιεραρχίας αποφασίστηκε η έκδοση εγκυκλίου προς τον ελληνικό λαό (αριθμ. Πρωτ. 36/1.1.1924)[\[4\]](#).

Στις 2 Ιανουαρίου 1924 διεξήχθη η όγδοη και τελευταία συνεδρία της Ιεραρχίας. Τότε, ύστερα από πρόταση του μητροπολίτη Λαρίσης Αρσένιου αποφασίστηκε να εκφράσει η ιεραρχία την ευγνωμοσύνη της προς την κυβέρνηση, επειδή επέτρεψε τη σύγκληση του σώματος των ιεραρχών αποκαθιστώντας τα εκκλησιαστικά πράγματα με την ανάθεση της διακυβέρνησης της Εκκλησίας στην ολομέλεια της Ιεραρχίας[\[5\]](#).

Σύμφωνα με το Νέο Καταστατικό χάρτη:

α) Ανώτατη εκκλησιαστική Αρχή της Εκκλησίας της Ελλάδος είναι η Σύνοδος όλων των αρχιερέων του Παλαιού Βασιλείου της Ελλάδος. Η Σύνοδος φέρει το όνομα Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ιεραρχικό Συνοδικό σύστημα διοικήσεως της Εκκλησίας) με πρόεδρο τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών (άρθρο 2)[\[6\]](#).

β) Η Σύνοδος της Ιεραρχίας ως ανωτάτη συλλογική αρχή και αυθεντία της Εκκλησίας θα συνέρχεται μια φορά το χρόνο, για ένα μήνα, σε τακτική συνεδρία την 1^η Οκτωβρίου. Σε έκτακτη συνεδρία θα συνέρχεται εφόσον ανακύπτει κάποιο σοβαρό θέμα, που απαιτεί διάσκεψη των Ιεραρχών (άρθρο 3).

γ) Ο Βασιλικός επίτροπος συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Ιεραρχίας χωρίς ψήφο. Ακόμη και αν δεν συμμετέχει, οι αποφάσεις της Ιεραρχίας είναι έγκυρες, με την προϋπόθεση ότι έχει κληθεί να συμμετάσχει στη συνεδρίαση (άρθρο 4-6).

δ) Η Ιερά Σύνοδος δικαιούται να εκδίδει αποφάσεις που αναφέρονται σε θέματα

πίστεως, λατρείας, εκκλησιαστικής πειθαρχίας, οργάνω-σης της εσωτερικής διοίκησης και εκκλησιαστικής εκπαίδευσης. Οι διατά-ξεις αυτές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τους Ιερούς Κανόνες και τους νόμους τους Κράτους (άρθρο 10).

ε) Ο Αρχιεπίσκοπος έχει το δικαίωμα να λαμβάνει αποφάσεις για σοβαρά ζητήματα όχι διοικητικής φύσεως- εξ' ονόματος της Ιεράς Συνόδου, ακόμα και όταν αυτή δε συνεδριάζει. Υποχρεούται όμως να την ενη-μερώνει στην προσεχή τακτική συνεδρίασή της (άρθρο 15).

στ) Τα θέματα περί εκλογής αρχιερέων, μεταθέσεων Αρχιερέων, προσόντα εκλογίμων προς Αρχιερατεία, λόγους αποχώρησης Αρχιερέων από τις Μητροπόλεις τους και τρόπο διενέργειας των εκλογής Αρχιερέων (άρθρα 17-42).

Επιπλέον, επήλθαν βελτιώσεις και στις διατάξεις για την εκκλησιαστική δικαιοσύνη με την ίδρυση πέντε Δευτεροβάθμιων Εκκλησιαστικών Δικαστηρίων (άρθρα 43-65).

[1] Βλ. Τσαγκάρη Αγγελικής, *Η ιστορία* ό.π., σ. 279.

[2] Βλ. Θεοδωρίδη Ιωάννη, *Συμπλοκή* ό.π., σ. 186.

[3] Βλ. Πρακτικά Συνόδου Ιεραρχίας Περίοδος Β΄ Συνεδριάσεις Γ΄, Δ΄ και Ε΄ σσ. 71-88, 89-112 και 113-137. Θεοδωρίδη Ιωάννη, *Συμπλοκή* ό.π., σ. 184.

[4] Βλ. Αγγελόπουλου Αθ., *Η ιστορία των δομών διοικήσεως* σ. 53. Κονιδάρη Γερ. *Εκκλησιαστική ιστορία* τ. Β΄, σ. 267. Κονιδάρη Γερ., *Επίτομος Εκκλησιαστική ιστορία* ό.π., σ. 389. Κονιδάρη Γερ. *Σταθμοί εκκλησιαστικής πολιτικής*, σσ. 28, 81. Κονιδάρη Γερ., *Συμβολή εις την Εισαγωγήν της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος*, σ. 53 υποσημ. 1. Θεοδωρίδη Ιω., *Συμπλοκή* ό.π., σ. 187-188.

[5] Βλ. Πρακτικά Συνόδου Ιεραρχίας Περίοδος Β΄ Συνεδρίαση Η΄ σσ. 154-159. Θεοδωρίδη Ιω., *Συμπλοκή* ό.π., σ. 189.

[6] Το κείμενο του καταστατικού χάρτη βλ. Τζωρτζάτου Β., *Η καταστατική*, ό.π., σσ. 124- 156.